

Η ενδυμασία στην παράδοση των Ποντίων

Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση

Βασίλειος Β. Πολατίδης, Ερευνητής, Μουσικός, Χοροδιδάσκαλος

Η ενδυμασία ως ένα κύριο συνθετικό στοιχείο της παράδοσης των Ποντίων δεν εξαιρέθηκε από τις μοντέρνες τάσεις της κάθε εποχής, και αυτό δυσχεραίνει την ακριβή τοποθέτηση πάνω στο θέμα της ενδυμασίας από το ξεκίνημά της και πως καθιερώθηκε να φοριέται έως και τις αρχές του περασμένου αιώνα στις διάφορες περιοχές του Ελληνικού Εύξεινου Πόντου.

Υπάρχουν κειμήλια δείγματα αυθεντικών παραδοσιακών φορεσιών στην κατοχή πολλών εξ ημών τα οποία μαρτυρούν υψηλή ποιότητα υλικών και τεχνικών ραφής αφενός, αφετέρου δείχνουν την ανησυχία των Ποντίων να ενδύονται ότι καλύτερο υπήρχε στην εποχή τους, άσχετα εάν προερχόταν από τις Ινδίες, Αφρική, Περσία, Αίγυπτο, Κιλικία, Ευρώπη και αλλού.

Ο μοντερνισμός συναντάτε περισσότερο στην ανδρική ενδυμασία και μάλιστα των αστών, οι οποίοι ένεκα των επαγγελματικών τους υποχρεώσεων υπέβαλλαν την ενδυματολογική τους παρουσίαση στις επιταγές της σύγχρονης εποχής.

Αυτή η τοποθέτηση ισχυροποιείται με ακόμη έναν βασικό παράγοντα που ονομάζεται μετανάστευση, άλλοτε για βιοπορισμό και άλλοτε για επέκταση της επιχειρηματικής δράσης σε άλλες γειτονικές χώρες, όπως Μολδοβλαχία, Καύκασο και Ρωσία. Οι ημέτεροι Πόντιοι στην προσπάθεια τους να ευδοκιμήσουν στην ξενιτιά, εναρμόνισαν τον βίο, αλλά και την ενδυμασία τους και μιμήθηκαν στον ιματισμό τους ντόπιους λαούς.

*Τα αδέρφια Γιάννης και Γιώργος Πουρουντζόγλου από το Ενεέτ,
περιοχής Κουρόκ, Κερασούντας. 1910-1912.*

*The brothers Yannis and Giorgos Pouroutzoglou from Eneet, in the Kourok region of
Kerasounia. 1910-1912*

Επιρροές δέχτηκε η Ποντιακή ενδυμασία και από τους Τούρκους. Μεγαλύτερη για την ανδρική ενδυμασία και μικρότερη για τη γυναικεία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι Έλληνες Πόντιοι άνδρες έρχονταν συχνότερα σε επαφή με Τούρκους, ενώ οι Πόντιες γυναίκες σπάνια έρχονταν σε επαφή και επικοινωνία μαζί τους.

Βέβαια εάν ψάξουμε είναι εύκολο να ανακαλύψουμε ότι και αυτά ακόμη τα ενδύματα των Τούρκων στην πλειοψηφία τους έχουν Αρχαιοελληνικά ονόματα πράγμα που μαρτυρεί την Ελληνική υπεροχή και στον τομέα της ένδυσης στην περιοχή.

Αναμφισβήτητη αλήθεια είναι και το γεγονός ότι ακόμα και τα καθαρά τούρκικα ενδύματα κατασκευάζονταν από Έλληνες διότι οι Τούρκοι δεν είχαν δικούς τους

ράφτες.

Η εμπορική επικοινωνία των Τραπεζούντιων κατά τον μεσαίωνα με την Άπω Ανατολή, εισήγαγε πολλά ενδύματα από τις παραπάνω χώρες τα οποία υιοθέτησε η εγχώρια παράδοση και έγιναν αναπόσπαστο κομμάτι της.

Η ακμή και ο πλούτος των αρχιμεταλλουργών της Χαλδίας συντέλεσε στην εισαγωγή από τη Συρία, Μεσοποταμία, Τρίπολη Αφρικής και αλλού, έξοχων μεταξωτών υφασμάτων (κουτνία), και ζωνών (τραπουλοϋζ'), εκ δε της Λαχόρης των Ινδιών τα λεγόμενα λαχόρια (ζωνάρια) απο περίφημο λεπτό μάλλινο ύφασμα.

Ανάλογη της κοινωνικής τους τάξης ήταν και η αμφίεση, η οποία εν προκειμένω για την Χαλδία και Τραπεζούντα λόγω και των προνομίων που είχαν ως βαθύπλουτοι, ήταν ανάλογη των καλύτερων σαλονιών του Παρισιού, με βαρύτιμα κοσμήματα και εντυπωσιακά ενδύματα.

Η ανδρική φορεσιά στον Πόντο μοιάζει με αυτήν των ομογενών της μικράς Ασίας, της Χίου, και της Κρήτης. Η βράκα των παραπάνω είναι μικρή και φτάνει ως τα γόνατα, (όπως και στην Σάντα του Πόντου) ενώ το ποντιακό σαλβάρ' εκτείνεται περισσότερο προς τα κάτω.

Το γιλέκο δεν κουμπώνει πλάγια όπως των νησιωτών, και γύρω από το φέσι διπλώνουν τσίτι όπως και στον Πόντο.

%tiddiw%

<https://bit.ly/32oKVj1>